

P7_TA(2009)0099

Προς επίτευξη πολιτικής λύσης έναντι της πειρατείας στα ανοιχτά των ακτών της Σομαλίας

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 26ης Νοεμβρίου 2009 σχετικά με μια πολιτική λύση στο πρόβλημα της πειρατείας στα ανοιχτά των ακτών της Σομαλίας

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τα προηγούμενα ψηφίσματά του σχετικά με την κατάσταση στη Σομαλία,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 23ης Οκτωβρίου 2008 σχετικά με την πειρατεία¹,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 19ης Ιουνίου 2008 σχετικά με τις συνεχείς δολοφονίες πολιτών στη Σομαλία²,
- έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα της συνεδρίασης του Συμβουλίου Εξωτερικών Σχέσεων της 27ης Ιουλίου 2009 (12354/2009) και της 17ης Νοεμβρίου 2009 (15914/2009),
- έχοντας υπόψη την απόφαση 2008/918/ΚΕΠΠΑ του Συμβουλίου, της 8ης Δεκεμβρίου 2008, για την έναρξη στρατιωτικής επιχείρησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ναυτική δύναμη της Ευρωπαϊκής Ένωσης EUNAVFOR) που θα συμβάλει στην αποτροπή, την πρόληψη και την καταστολή των πειρατικών επιθέσεων και των ένοπλων ληστειών στα ανοιχτά των ακτών της Σομαλίας (Atalanta)³, επιχείρηση που φέρει το όνομα Atalanta,
- έχοντας υπόψη τις αποφάσεις του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών S/RES 1814 (2008), 1816 (2008), 1838 (2008), 1846 (2008), 1851 (2008), 1863 (2009) και 1972 (2009),
- έχοντας υπόψη την ανταλλαγή επιστολών μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της κυβέρνησης της Κένυας σχετικά με τους όρους και τους τρόπους για τη μεταφορά ατόμων υπόπτων για διάπραξη πειρατικών ενεργειών που κρατούνται από την EUNAVFOR και τις κατασχεθείσες ιδιοκτησίες στην κατοχή της EUNAVFOR, από την EUNAVFOR στην Κένυα καθώς και τη μεταχείριση των ατόμων αυτών σε κάθε μεταφορά,
- έχοντας υπόψη την ανταλλαγή επιστολών που ολοκληρώθηκε στις 30 Οκτωβρίου 2009 μεταξύ της ΕΕ και της Δημοκρατίας των Σεϋχελλών που επιτρέπει τη μεταφορά υπόπτων πειρατών και ένοπλων ληστών που συνελήφθησαν από την EUNAVFOR στη ζώνη των επιχειρήσεων,
- έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες αρχές που συμφωνήθηκαν από τα συμβαλλόμενα μέρη της Ειρηνευτικής Συμφωνίας του Τζιμπουτί στις 25 Νοεμβρίου 2008 και ιδιαίτερα την εγκαθίδρυση κυβέρνησης εθνικής ενότητας και περιεκτικού κοινοβουλίου στη Σομαλία,

¹ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P6_TA(2008)0519.

² Κείμενα που εγκρίθηκαν, P6_TA(2008)0313.

³ EE L 330, 9.12.2008, σ. 19.

- έχοντας υπόψη το άρθρο 110, παράγραφος 4 του Κανονισμού του,
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πρόσφατη επανάληψη των εχθροπραξιών μεταξύ των στασιαστών της Ένωσης Ισλαμικών Δικαστηρίων (ΕΙΔ), της Μεταβατικής Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης και των δυνάμεων της Αποστολής της Αφρικανικής Ένωσης στη Σομαλία (AMISOM) έχει γίνει αιτία για αυξημένη αστάθεια και απώλεια ζώων στη Σομαλία,
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η διεθνής κοινότητα σέβεται την κυριαρχία, την εδαφική ακεραιότητα, την πολιτική ανεξαρτησία και την ενότητα της Σομαλίας,
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Σομαλία στερείται λειτουργούσης κυβέρνησης από το 1991 μετά την ανατροπή του καθεστώτος Said Barre· λαμβάνοντας επίσης υπόψη ότι από τότε η πολιτική κατάσταση χαρακτηρίζεται από αναρχία, συγκρούσεις μεταξύ φατριών και εγκληματικότητα,
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η επιδείνωση της κατάστασης ασφαλείας στην πρωτεύουσα της Σομαλίας Mogadishu, δεν επέτρεψε στις εθνικές και διεθνείς ΜΚΟ να αντιμετωπίσουν την εξελισσόμενη ανθρωπιστική καταστροφή και να ανταποκριθούν στις επείγουσες ανάγκες,
- Ε. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι ευρύτετες παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων καθώς και του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου από όλους τους εμπλεκόμενους στη σύγκρουση στη Σομαλία, ιδιαίτερα δε τα βασανιστήρια και άλλες μορφές κακομεταχείρισης, οι βιασμοί οι εκτελέσεις χωρίς δίκη, η αυθαίρετη κράτηση και οι επιθέσεις σε άμαχους πολίτες, δημοσιογράφους και υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και σε μη στρατιωτικές υποδομές εξακολουθούν να λαμβάνουν χώρα στη Σομαλία,
- ΣΤ. θορυβημένο από τον παρατεινόμενο εμφύλιο πόλεμο στη Σομαλία και τις επιπτώσεις που αυτός έχει στην διαδικασία ειρήνευσης και συμφιλίωσης στη χώρα αυτή, καθώς και για την ασφάλεια και τη σταθερότητα στο Κέρασ της Αφρικής γενικότερα,
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι, έως πολύ πρόσφατα, οι επιθέσεις των πειρατών δεν εστιάζονταν μόνον σε εμπορικά πλοία αλλά και σε σκάφη του Παγκόσμιου Επισιτιστικού Προγράμματος (WFP), σε αλιευτικά σκάφη και σε τουριστικά πλοία,
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πειρατεία είναι εν μέρει αποτέλεσμα της βίας και της πολιτικής αστάθειας στη Σομαλία αλλά και συμβάλει στα φαινόμενα αυτά και έχει καταστρεπτικά αποτελέσματα στην υπόλοιπη περιοχή του Κέρατος της Αφρικής και συνακόλουθες συνέπειες για τον άμαχο πληθυσμό της Σομαλίας από πλευράς έκθεσης σε απειλές, έλλειψης ανάπτυξης και διακοπών στην επισιτιστική βοήθεια και σε άλλες ανθρωπιστικές προσπάθειες,
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Συμβούλιο αποφάσισε, στις 8 Δεκεμβρίου 2008 και στο πλαίσιο της ευρύτερης δράσης της ΕΕ στο Κέρασ της Αφρικής, να ενεργοποιήσει την πρώτη ναυτική επιχείρηση της ΕΕ (EUNAVFOR Atalanta), με εντολή την αποτροπή και την καταστολή πράξεων πειρατείας και ένοπλης ληστείας στα ανοικτά των ακτών της Σομαλίας και την προστασία των εμπορικών σκαφών, ιδίως δε εκείνων του Παγκόσμιου Επισιτιστικού Προγράμματος που τροφοδοτούν τους εκτοπισμένους πληθυσμούς της Σομαλίας,

- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι από το Δεκέμβριο του 2008, η επιχείρηση Atalanta παρέσχε ζωτικής σημασίας προστασία σε 50 πλοία του Παγκόσμιου Επισιτιστικού Προγράμματος που παρέδωσαν 300.000 περίπου τόνους τροφίμων από τα οποία τελικά ωφελήθηκαν απευθείας 1,6 εκατ. Σομαλοί,
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Συμβούλιο αποφάσισε, κατά την προαναφερθείσα συνεδρίαση του Συμβουλίου Εξωτερικών Σχέσεων στις 27 Ιουλίου 2009, να εντείνει την ανάμειξη της ΕΕ στις προσπάθειες προαγωγής της ειρήνης και της ανάπτυξης στη Σομαλία, σε στενή συνεργασία με όλους τους ενδιαφερόμενους παράγοντες και κυρίως με τα ΗΕ και την Αφρικανική Ένωση (AU), και με αυτό κατά νου εξέτασε τρόπους και δυνατότητες ενδεχόμενης συμβολής της ΕΕ στις διεθνείς προσπάθειες, συμπεριλαμβανομένου του τομέα ασφάλειας,
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το Συμβούλιο ενέκρινε, κατά την προαναφερθείσα συνεδρίαση του Συμβουλίου Εξωτερικών Σχέσεων στις 17 Νοεμβρίου 2009, τη Γενική Ιδέα Διαχείρισης Κρίσεων περί ενδεχόμενης αποστολής στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Ασφάλειας και Άμυνας (ΕΠΑΑ) που θα συμβάλλει στην εκπαίδευση 2000 ατόμων των δυνάμεων ασφαλείας της μεταβατικής ομοσπονδιακής κυβέρνησης της Σομαλίας,
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η πειρατεία αποτελεί κερδοφόρο επιχείρηση και ζητούνται υπέρογκα λύτρα για μεμονωμένα άτομα και ότι οι σύγχρονοι πειρατές εφαρμόζουν πιο εξεζητημένες μεθόδους και είναι πολύ καλά οπλισμένοι, εφαρμόζουν σαφή στρατηγική και έχουν την ικανότητα να προσαρμόζονται ταχύτατα σε νέες τακτικές,
- ΙΔ. λαμβάνοντας υπόψη ότι αυτή η συνδρομή μακράς πνοής εκ μέρους των διεθνών εταίρων μπορεί να είναι αποτελεσματική μόνον εφόσον έχει σταθεροποιηθεί η κατάσταση ασφαλείας,
- ΙΕ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι στασιαστές της Ένωσης Ισλαμικών Δικαστηρίων έχουν αποκλείσει κάθε ενδεχόμενο πολιτικής επαφής και συμφιλίωσης με σκοπό την ειρήνη βάσει της ειρηνευτικής διαδικασίας του Τζιμπουτί, η οποία παρέχει πλαίσιο για την επίτευξη μόνιμης πολιτικής λύσης στη Σομαλία,
- ΙΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το στρατιωτικό προσωπικό που συμμετέχει στην επιχείρηση EUNAVFOR Atalanta μπορεί να συλλαμβάνει, να κρατεί και να μεταφέρει άτομα ύποπτα για διάπραξη πειρατικών ενεργειών ή ένοπλης ληστείας στις περιοχές όπου δραστηριοποιούνται· ότι οι ύποπτοι μπορούν να διωχθούν ποινικώς από ένα κράτος μέλος της ΕΕ ή από την Κένυα βάσει της συμφωνίας που υπεγράφη με την ΕΕ στις 6 Μαρτίου 2009 η οποία παρέχει το δικαίωμα ποινικής δίωξης στις αρχές της Κένυα,
- ΙΖ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με έκθεση του Περιβαλλοντικού Προγράμματος των Ηνωμένων Εθνών (UNEP), τεράστιος αριθμός παράνομων φορτίων τοξικών αποβλήτων, το περιεχόμενο των οποίων διαρρέει, ποντίστηκαν κατά μήκος των ακτών της Σομαλίας με πλήρη περιφρόνηση της υγείας του τοπικού πληθυσμού και της διατήρησης του περιβάλλοντος,
1. καταδικάζει έντονα τις σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς ανθρωπιστικού δικαίου και του δικαίου των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις οποίες έχουν προβεί όλες οι αντιμαχόμενες παρατάξεις στη Σομαλία· ζητεί την άμεση κατάπαυση των εχθροπραξιών και καλεί όλες τις ένοπλες ομάδες να καταθέσουν αμέσως τα όπλα και να προσχωρήσουν

σε γνήσιο διάλογο ευρείας βάσης με την μεταβατική ομοσπονδιακή κυβέρνηση· ζητεί από όλες τις αντιμαχόμενες ομάδες να απόσχουν από ανεξέλεγκτες επιθέσεις εναντίον του άμαχου πληθυσμού και ζητεί να υπάρξει ανεξάρτητη ομάδα που θα διερευνήσει τα εγκλήματα πολέμου και τις παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων·

2. διατυπώνει εκ νέου την υποστήριξή του προς την μεταβατική ομοσπονδιακή κυβέρνηση της οποίας ηγείται ο Πρόεδρος Sheikh Sharif Sheikh Ahmed και στηρίζει τις δεσμεύσεις που ανέλαβε ο Πρόεδρος να τηρήσει τις αρχές που καθορίζει η ειρηνευτική συμφωνία του Τζιμπουτί, μεταξύ των οποίων το πνεύμα συμφιλίωσης και η προσπάθεια εξεύρεσης πολιτικής διαδικασίας ανοιχτής σε όλους· καταδικάζει τις ένοπλες επιθέσεις εναντίον της μεταβατικής ομοσπονδιακής κυβέρνησης της Σομαλίας και εναντίον των ΗΕ και των ΜΚΟ·
3. υπενθυμίζει ότι η διεθνής κοινότητα και όλες οι εμπλεκόμενες σε αυτήν την σύρραξη παρατάξεις φέρουν την ευθύνη της προστασίας των αμάχων, της διανομής βοήθειας και της προάσπισης του ανθρωπιστικού χώρου και της ασφάλειας όσων εργάζονται στις ανθρωπιστικές οργανώσεις· ζητεί, κατά συνέπεια, να δημιουργηθούν αμέσως οι κατάλληλες συνθήκες που θα επιτρέψουν την άμεση αντιμετώπιση της ανθρωπιστικής καταστροφής στη Σομαλία·
4. σημειώνει με μεγάλη ικανοποίηση την συνεχιζόμενη επιτυχή συνεισφορά της EUNAVFOR Atalanta στην προάσπιση της θαλάσσιας ασφάλειας στα ανοιχτά των ακτών της Σομαλίας μέσω της παροχής προστασίας στα ναυλωμένα από το WFP σκάφη που μεταφέρουν βοήθεια στη Σομαλία, στα σκάφη που εφοδιάζουν με ζωτικές προμήθειες την ειρηνευτική αποστολή της AU στη Σομαλία και σε λοιπά ευάλωτα σκάφη· καλεί το Συμβούλιο να παρατείνει την διάρκεια της επιχείρησης για ακόμα ένα έτος μετά τη λήξη της τρέχουσας εντολής στις 12 Δεκεμβρίου 2009· τάσσεται υπέρ μιας ενδεχόμενης επέκτασης της επιχειρησιακής ζώνης προς το Νότο αναλόγως της δραστηριότητας των πειρατών, αλλά υπογραμμίζει ότι οποιαδήποτε παρόμοια επέκταση δεν πρέπει να έχει επιπτώσεις στον κύριο σκοπό της αποστολής, δηλαδή την προστασία των εφοδιοπομπών του WFP και λοιπών ευάλωτων σκαφών, όπως είναι τα εμπορικά και αλιευτικά σκάφη·
5. υπογραμμίζει ότι η πειρατεία στην ανοικτή θάλασσα υπονομεύει σοβαρά την κατάσταση της ασφάλειας και έχει σοβαρές επιπτώσεις στην προμήθεια επισιτιστικής βοήθειας σε μια ήδη κρίσιμη ανθρωπιστική κατάσταση·
6. υπογραμμίζει ότι ο αγώνας εναντίον της πειρατείας θα έχει επιτυχή έκβαση μόνον εφόσον αντιμετωπιστούν οι βαθιές αιτίες του φαινομένου, οι οποίες βρίσκονται στην ξηρά και δεν είναι άλλες από τη φτώχεια και τη χρεοκοπία του κράτους, αιτίες που μπορούν να εξαλειφθούν μόνον μέσω της ειρήνης, της ανάπτυξης και της οικοδόμησης κρατικών θεσμών στη Σομαλία·
7. είναι της γνώμης ότι μέχρι να εξευρεθεί πολιτική λύση από τη διεθνή κοινότητα στο ζήτημα της αξιοπιστίας της Σομαλίας ως κράτους, η στρατηγική ασφαλείας που διεκπεραιώνεται μέσω της επιχείρησης EUNAVFOR Atalanta πρέπει να συνεχίσει να έχει προτεραιότητα και ενδεχομένως να ενισχυθεί όσον αφορά τους πόρους που διατίθενται στα μέσα δράσης των δυνάμεων που εμπλέκονται στις επιχειρήσεις·
8. καλεί, ως εκ τούτου, το Συμβούλιο να εξετάσει το ενδεχόμενο οργάνωσης νέας, μικρής κλίμακας επιχείρησης ΕΠΑΑ εκ παραλλήλου με την επιχείρηση EUNAVFOR Atalanta, η

οποία θα συμβάλλει στην εκπαίδευση των δυνάμεων ασφαλείας της μεταβατικής ομοσπονδιακής κυβέρνησης της Σομαλίας, ευθυγραμμίζοντας με αυτό τον τρόπο υφιστάμενες πρωτοβουλίες - κυρίως της Γαλλίας στο Τζιμπουτί και της Ουγκάντας ως μέρους του προγράμματος εκπαίδευσης που δημιούργησε η AMISOM με έναν και τον αυτό τύπο δράσης· χαιρετίζει εν προκειμένω την έγκριση από τα κράτη μέλη στις 17 Νοεμβρίου 2009 της Γενικής Ιδέας Διαχείρισης Κρίσεων περί ενδεχόμενης νέας επιχείρησης ΕΠΑΑ για τη Σομαλία αλλά επισημαίνει ότι η έγκριση της γενικής ιδέας δεν θα πρέπει επ' ουδενί να προκαταλάβει την απόφαση ενεργοποίησης αποστολής, απόφαση που μπορεί να ληφθεί μόνο μετά από ενδελεχή επιτόπια εξέταση της κατάστασης και αφού υπάρχει η βεβαιότητα ότι γίνονται σεβαστά τα ανθρώπινα δικαιώματα, καταβάλλονται οι μισθοί, παρέχεται ο εξοπλισμός και ότι οι εκπαιδευθείσες δυνάμεις ασφαλείας έχουν ενσωματωθεί στις κρατικές δομές διοίκησης, ούτως ώστε να μην στραφούν μετά την επιστροφή τους εναντίον της κυβέρνησης την οποία υποτίθεται ότι προστατεύουν·

9. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι 35 έως 40% των σκαφών της περιοχής δεν είναι νηολογημένα στον κεντρικό φορέα συντονισμού της ναυτιλιακής ασφαλείας και ότι, κατά συνέπεια, τα σκάφη αυτά δεν έχουν επίγνωση των ειδικών απειλών ασφαλείας· καλεί συνεπώς τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν τη νηολόγηση όλων των σκαφών τους· καλεί όλα τα πλοία να ακολουθούν τις συστάσεις της EUNAVFOR Atalanta προκειμένου να επιτυγχάνουν το μέγιστο βαθμό ασφαλείας, μειώνοντας έτσι τον κίνδυνο επιθέσεων ή κατάληψης του σκάφους·
10. εκφράζει λύπη για το γεγονός ότι μια αδύναμη στάση έναντι των απαιτήσεων των Σομαλών πειρατών, χωρίς την εφαρμογή των αναγκαίων καταναγκαστικών μέτρων, θα μπορούσε να αποδειχθεί αντιπαραγωγική και με ανεπιθύμητες συνέπειες στο μέλλον συμβάλλοντας σε νέες περιπτώσεις πειρατείας στην περιοχή·
11. εκφράζει τη συνεχή υποστήριξή του στην AMISOM, δεδομένου του καίριου ρόλου της στην ειρηνευτική διαδικασία· επιμένει στο ότι περαιτέρω δέσμευση με την ΑΥ και την AMISOM θα πρέπει να προσδιορίσει τις πλέον επείγουσες ανάγκες και τις πιθανές μορφές πρόσθετης υποστήριξης της ΕΕ προκειμένου η AMISOM να αναπτύξει ικανότητες ανάλογες με την εντολή της·
12. καλεί τη διεθνή κοινότητα και ιδίως την ΕΕ να αυξήσει την παροχή ανθρωπιστικής βοήθειας στους εκτοπισμένους πληθυσμούς στο εσωτερικό της χώρας και σε όσους έχουν ανάγκη βοήθειας·
13. θεωρεί ότι η εμπλοκή των γυναικείων οργανώσεων της Σομαλίας καθώς και της κοινωνίας των πολιτών θα μπορούσε να διαδραματίσει θετικό ρόλο στη διαδικασία εθνικής συμφιλίωσης·
14. καλεί τα κράτη μέλη να εξετάσουν το ενδεχόμενο εκπαίδευσης των μελών πληρωμάτων και των αλιέων ώστε να είναι προετοιμασμένοι σε περίπτωση απαγωγής ομήρων·
15. προτρέπει να τεθεί σε εφαρμογή με αυστηρότητα και ανανεωμένο ζήλο η επιβολή και η παρακολούθηση του εμπάργκο όπλων που επέβαλε ο ΟΗΕ στη Σομαλία το 1992, κάτι που διαφεύγει της προσοχής σχεδόν όλων· ζητεί να λογοδοτούν οι παραβάτες του εμπάργκο όπλων στη Σομαλία·
16. καλεί τα Ηνωμένα Έθνη και την Επιτροπή να διερευνήσουν πλήρως την απόθεση

τοξικών αποβλήτων και την παράνομη αλιεία κατά μήκος των ακτών της Σομαλίας, να αποδώσουν ευθύνες σε όλα τα επίπεδα, να υποστηρίξουν τις προσπάθειες προσαγωγής στη δικαιοσύνη των υπευθύνων για τα εγκλήματα αυτά και να εξασφαλίσουν ότι θα υπάρξει συνολική αντιμετώπιση της ρύπανσης του περιβάλλοντος·

17. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στους Γενικούς Γραμματείς της Αφρικανικής Ένωσης, των Ηνωμένων Εθνών και της Διακυβερνητικής Αρχής για την Ανάπτυξη, στον Πρόεδρο της Μεταβατικής Ομοσπονδιακής Κυβέρνησης της Σομαλίας, στην κυβέρνηση της Αιθιοπίας και στο Παναφρικανικό Κοινοβούλιο.